

РЕГІОНАЛЬНА
ЕКОНОМІКА

REGIONAL
ECONOMY

УДК 336.7:332.12(477)
JEL Classification R 58

Копилюк Оксана

д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансово-економічної
безпеки та банківського бізнесу

Львівський торговельно-економічний університет

м. Львів, Україна

E-mail: febltey@gmail.com

Тимчишин Юлія

к.е.н., доцент кафедри обліку і фінансів

Львівський інститут економіки і туризму

м. Львів, Україна

E-mail: febltey@gmail.com

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУБСІДІАРНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНІВ

Анотація

Вступ. Асиметричність економічного розвитку регіонів і їх банківських систем актуалізує необхідність розробки концептуальних засад розвитку регіональної політики розвитку банківської системи України через призму субсидіарності національного та регіонального рівнів.

Методи. Теорії регіоналістики, фінансів, кредитні теорії, теорії державного регулювання економіки, просторового розвитку, праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань формування та реалізації регіональної політики у сфері банківської діяльності, абстрактно-логічні, історичні, емпіричні, методи спостереження та порівняння.

Результати. Науково обґрунтовано необхідність розвитку регіональної банківської системи на засадах децентралізації та субсидіарності з виокремленням переваг її розвитку в економічній, соціальній, іміджевій, екогномологічній та ідеологічній сферах. Представлено методичний підхід до визначення міри регіоналізації банківської системи.

Перспективи. Подальший розвиток регіональних банківських систем має здійснюватись на основі розробки концептуальних засад формування перспективної регіональної політики розвитку з врахуванням стабілізаційної значимості й забезпечення модернізаційного прориву у кредитно-інвестиційному забезпеченні розвитку економіки регіонів. Подальші дослідження у даному напрямі повинні базуватися на реформуванні адміністративно-територіального устрою, децентралізації влади та трансформації функцій банківської системи на загальнодержавному й регіональному рівнях.

Ключові слова: регіональна банківська система, субсидіарність, міра регіоналізації, ефективність, децентралізація влади.

Вступ. Нерівномірність регіонального розвитку й рівня життя населення створюють передумови для соціальної напруги в суспільстві, загрожують територіальній цілісності країни, уповільнюють динаміку соціально-економічних показників, ринкових перетворень і їх соціальної та економічної ефективності. Тому головні цілі регіональної політики спрямовуються на вирівнювання існуючих диспропорцій, зростання економічної активності населення, покращення використання природних, трудових й матеріальних ресурсів та забезпечення фінансової стабільності розвитку регіонів шляхом поєднання фіскальних та грошово-кредитних інструментів й методів. Завдяки особливостям своєї діяльності саме банки забезпечують рух і перерозподіл фінансових ресурсів шляхом проведення розрахунків і платежів, кредитування суб'єктів підприємницької діяльності й домашніх господарств на основі наявного ресурсного потенціалу. Асиметричність економічного розвитку регіонів і їх банківських систем актуалізує необхідність розробки концептуальних засад розвитку регіональної політики розвитку банківської системи України через призму субсидіарності національного та регіонального рівнів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню проблем ефективності функціонування регіональних банківських систем присвятили свої праці такі вітчизняні учені, як О. Барановський, Т. Васильєва, В. Геєць, З. Герасимчук, І. Вахович, М. Долішній, О. Другов, Т. Смовженко та інші. Проте, потребують подальшого обґрунтування концептуальні засади формування перспективної регіональної політики розвитку банківської системи із врахуванням субсидіарності загальнодержавного й регіонального рівнів.

Мета статті полягає в обґрунтуванні підходів до розробки концепції регіональної політики розвитку банківської системи через дотримання принципу субсидіарності національного й регіонального рівнів.

Методологія дослідження. Методологічними засадами дослідження послужили сучасні теорії регіоналістики, фінансів, кредитні теорії, теорії державного регулювання економіки, просторового розвитку, науки основи розвитку регіональних банківських систем, праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань формування та реалізації регіональної політики у сфері банківської діяльності. В статті використано методи, найважливішими з яких є: абстрактно-логічні (при формулюванні концептуальних основ формування та реалізації регіональної політики розвитку банківської системи); історичні, емпіричні, методи спостереження та порівняння (при визначенні тенденцій розвитку регіональних банківських систем з виявленням міжрегіональних диспропорцій, відмінностей відносно інших країн, недоліків нормативно-правового регулювання).

Результати. Теоретико-методологічне обґрунтування прикладної значимості розвитку регіональних банківських систем постійно стикається з дискурсом *доцільності регіоналізації регуляторних впливів* у банківській сфері. Банківська система безумовно є дуже важливою для кожної країни. Вона постає вагомим імперативом рівня її соціально-економічного розвитку на інноваційних засадах. Також вона є потужним стабілізатором і регулятором системи усіх видів відносин у державі, особливо тих, котрі ґрунтуються на фінансово-кредитних інтересах. Практика регіоналізації розвитку банківської системи нашою є на політичні підходи побудови адміністративно-територіального устрою держави – зі схильністю до федералізації. Водночас теоретико-методологічний контекст розвитку регіональних банківських систем повинен передбачати формулювання прикладних аргументів на їх користь з безперечним розумінням цілісності фінансово-кредитної системи, формування інституціонального середовища в країні з унітарним устроєм, яке служить балансуванню інтересів задля покращення якісних характеристик життя населення через зростання рівня його добробуту. Відтак узагальнення всіх аргументів на користь потреби розвитку регіональних банківських систем повинно допускати їх формулювання:

1) в економічній площині – з позиції економічного зростання із нагромадженням фінансових активів та їх спроможністю різновекторного, цільово затребуваного спрямування у пріоритетні для регіону види економічної діяльності, напрями зовнішньої торгівлі (через підтримку валютних операцій з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності банківських установ), окремі сфери

суспільного життя (зокрема житлово-комунальне господарство), які на даний момент вимагають покращення матеріально-технічного стану;

2) у соціальній площині – з позиції задоволення потреб населення регіону через доступ до фінансово-кредитних ресурсів зі специфічними споживчими вподобаннями (структурою споживчих витрат), рівнем доходу домогосподарств, силою впливу міграційного капіталу та ін.;

3) в екогенологічній площині – з позиції оптимального використання ресурсів згідно потреб людини, що передбачає їх задоволення з одночасним урахуванням можливостей довкілля, часових затрат на відновлення ресурсного потенціалу регіону;

4) в іміджевій площині – з позиції формування іміджу регіону як потужного ділового центру, з можливостями розвитку бізнесу, залучення фінансових активів, стимулювання інвестиційної діяльності в стратегічних сферах господарювання, які інституціоналізуються як специфічні для відповідних територій (особливо це має значення для так званих монофункціональних міст, регіонів);

5) в ідеологічній площині – з позиції виховання патріотизму у споживанні послуг суб'єктів господарювання, що розміщені у межах регіону (регіональних банків) як осередків бізнесової діяльності, стимуляторів інших видів ділової активності, державно-приватного партнерства, меценатства (згідно концепції соціальної відповідальності бізнесу) та ін.

Субсидіарність дає змогу розуміти, яким чином мають співставлятись пріоритети регіонального і національного розвитку. І даний підхід має велику перевагу, адже він не ставить дані процеси як суперечливі. Навпаки, вони мають служити цілісному розвитку, доповнюючи один одного в силу різних ситуацій та ресурсних можливостей.

Звичайно, в економічній науці основними аргументами на користь розвитку регіональних освітніх систем є такі, що відзначаються *економічним характером*. Уже неодноразово зазначалось, що перевага розвитку регіональних банківських систем, а відтак регіоналізації регулювання банківської системи країни, має полягати в можливості застосування спеціальних підходів до надання банківських послуг суб'єктам господарювання в пріоритетних для регіону видах економічної діяльності. Окрім того, це можуть бути інноваційні сфери господарювання і держава таким чином через банківські установи може забезпечувати інноваційні процеси з подальшим їх акумулюючим вираженням у модернізаційному прориві.

Поряд з економічними аргументами доцільно представити переваги розвитку регіональних банківських систем іншого, неекономічного характеру, які в стратегічному підсумку за умов ефективної діяльності банківських установ все одно трансформуються в показники економічного зростання. У першу чергу тут актуалізується значимість *соціальних переваг*. Сучасне суспільство повинно розвиватись так, щоб надавати можливості для людини формувати, використовувати і розвивати свої трудові потенційні характеристики. Відтак для різних регіонів мають місце певні специфікації щодо типів економічної поведінки (зокрема схильностей населення до підприємницької діяльності), здобуття рівня освіти (вищої, післядипломної, що потребує більших фінансових затрат), сімейного укладу, способу життя, територіальної мобільності та ін. Усе це формує потребу володіння певними фінансовими активами. За таких умов звернення до банківських установ мало би бути логічним рішенням. Таким чином, банківські установи можуть вирішувати численні проблеми життєдіяльності і розвитку людини, що виражаються в рівні її добробуту:

- щодо здобуття освітнього рівня, у т.ч. в рамках неперервного навчання – шляхом надання освітнього кредиту;

- щодо покращення умов проживання, купівлі товарів довготривалого користування, у т.ч. транспортних засобів – шляхом надання споживчого кредиту;

- щодо збільшення можливостей доходу через підприємницьку діяльність – шляхом надання цільового кредиту, інформаційно-роз'яснювальної, посередницької діяльності при пошуку партнерів, способів реалізації бізнес-ідей, зокрема в інноваційнісних видах економічної діяльності;

- щодо окремих соціальних категорій громадян, які підтримуються у рамках державних і

регіональних соціальних програм – шляхом надання соціального кредиту;

- щодо лікування, вирішення інших особистісних (специфічних) проблем – шляхом надання цільового кредиту;

- щодо туристичних подорожей – шляхом надання споживчого кредиту;

- щодо інших цілей – шляхом надання нецільових кредитів, що здебільшого оформляються за спрощеною процедурою, видаються на незначний термін, є в незначному грошовому еквіваленті та не вимагають довідки про доходи особи, яка бере кредит.

Саме в соціальній площині проявляється рівень інституційної довіри населення до банківських установ [2]. У випадку недостатнього її формування має місце схильність населення до позик в неофіційному секторі – як через нелегальні кредитні організації, так і через залучення коштів у знайомих, родичів, інших осіб ближчого і дальшого (за рекомендацією) соціального оточення. Наразі якість діяльності банківських установ у регіонах України зазнала суттєвих покращень, а позитивний досвід споживання їх послуг значною кількістю населення, підвищення рівня його фінансової грамотності (зокрема через часто «вимушене» користування платіжними системами з метою одержання заробітної плати, пенсійного, інших видів соціального обслуговування) призводить до постійного збільшення кількості осіб, які диференціюють своє споживання в банківському секторі (за умов достатньої фінансової стабільності). Тому банківська система має пряме відношення до рівня розвитку, добробуту населення в регіоні.

Іміджеві переваги розвитку регіональних банківських систем дуже тісно корелюють з можливістю одержання в подальшому економічних вигод [1, с. 123]. Для регіону з добре розвинутою банківською системою априорі формується вища схильність інвесторів, інших суб'єктів до здійснення тут своєї бізнесової діяльності. Добре розвинена банківська система при цьому означає:

- розгалужену територіальну організацію банківських установ, без надмірної концентрації в обласному центрі;

- достатню наявність регіональних банків як іміджевих осередків, що підтверджують високий рівень розвитку фінансово-кредитної системи регіону, є його своєрідною «візитною карточкою»;

- достатню диференціацію банківських послуг – як щодо розвинутого кредитного портфеля, так і щодо надання специфічних послуг, які можуть розроблятися навіть індивідуально під вимоги окремого клієнта;

- наявність висококваліфікованих фахівців, що володіють прогресивними навиками діяльності в банківській сфері, здатні продукувати інноваційні ідеї та рішення щодо організації банківської діяльності, пропозиції банківських послуг, підходів обслуговування клієнтів, управління персоналом у межах банку і формування корпоративної культури та ін.;

- чітко організовану практику державно-приватного партнерства, соціального діалогу, формування парабанківської системи в регіоні з вагомими пропозиціями стосовно можливих об'єднань банківських установ;

- практику місцевих органів державної влади ефективного участі в банківській системі через надання децентралізованих кредитів, випуск муніципальних облігацій, інші форми державно-приватного партнерства;

- високий рівень ефективного впливу банківської системи на регіональну економіку, рівень добробуту населення.

Для формування іміджу регіону з розвинутою банківською системою, а значить і з достатнім рівнем бізнесової активності, вагому роль відіграє наявність регіональних банків. Тому регіональні банки зі специфічним інституціональним середовищем, більшим розумінням своєї функціональної значущості на регіональному ринку банківських послуг є доступніші для клієнтів з пропозицією різних послуг та наявністю кадрів необхідної кваліфікації на місцях. Усе це дає змогу говорити, що діяльність регіональних банків відіграє дуже велику роль для формування достатніх іміджевих характеристик конкретного регіону в загальнодержавних та міжнародних масштабах [4].

Специфічними є переваги розвитку регіональних банківських систем в *ідеологічній площині*. Практика споживання послуг банку через те, що він є регіональним, тобто концентрує фінансові активи рідного краю, є платником податків до місцевих бюджетів, часто пояснюється патріотичними мотивами постійного населення. Враховуючи специфічне інституціональне середовище регіонів України, особливо західних, де прояви любові до українського є особливо вираженими, розвиток регіональних банків може бути дуже успішним та іміджевим. Таким чином, переваги розвитку регіональних банківських систем проявляються у різних площинах, без обмежень в суто економічних (комерційних) характеристиках. Виходячи з цього регіоналізація розвитку банківської системи країни є потрібною, але за певних умов. Задля реального досягнення згаданих переваг розвитку регіональних банківських систем повинна дотримуватись *умова централізованого регулювання*.

Постає питання, яким чином розвивати регіональні банківські системи, не порушуючи при цьому цілісності банківської системи країни як складової фінансово-кредитної системи і як важливого імператива національної (фінансової) безпеки. Вирішення такого питання можна здійснити шляхом обґрунтування *міри регіоналізації розвитку банківської системи країни*, яка буде проявлятися при:

- 1) реалізації політики розвитку банківської системи країни;
- 2) функціонуванні банківських установ, інших суб'єктів ринку банківських послуг зі співвідношенням участі в економіці регіону транснаціонального, національного і регіонального банківських капіталів.

Перший напрям прояву міри регіоналізації розвитку банківської системи передбачає чіткий субординаційний розподіл повноважень профільних центральних та місцевих органів державної влади. У першу чергу, це співвідношення функцій НБУ і його територіальних підрозділів, а також взаємодії з іншими профільними структурами, які здійснюють свою діяльність в економічній і фінансовій сферах. Мова йде, для прикладу, про координацію функціональних зобов'язань Міністерства фінансів України та головних управлінь фінансів облдержадміністрацій, Міністерства економічного розвитку та торгівлі України і головних управлінь економіки облдержадміністрацій, постійно діючих депутатських комісії профільного спрямування – при Верховній раді України та при радах народних депутатів обласних рад і т.д.

Тобто визначення міри регіоналізації розвитку банківської системи країни через функціональний розподіл може здійснюватись з допомогою організаційного забезпечення (інституційна основа). В основі розподілу функціональних повноважень регулювання банківської системи при цьому має лежати балансування національних і регіональних інтересів [7].

Другий напрям, що відображає міру регіоналізації розвитку банківської системи країни, проявляється через діяльність банківських установ залежно від приналежності їх капіталу у різних просторових вимірностях. У випадку достатніх конкурентних позицій на регіональному ринку банківських послуг так званих регіональних банків і розвиненого конкурентного середовища з пропозицією якісних банківських послуг, задоволенням споживчих та інших потреб населення, можна говорити про ефективність регіональної політики розвитку банківської системи країни. Тобто, другий прояв міри регіоналізації випливає з першого – підходів регуляторних впливів з розподілом функціональних повноважень профільних державних структур на різних інституційних рівнях.

Окреслимо, на яких засадах має обґрунтовуватись міра регіоналізації розвитку банківської системи, які при цьому ризики і перспективи мають враховуватись. Схематичне узагальнення такого обґрунтування – на рис. 1.

Бачимо, що площина виникнення *ризиків* аналогічна, як і при означених перевагах регіоналізації розвитку банківської системи та регуляторного впливу на неї. Мається на увазі наступна сутність зазначених ризиків:

Рис. 1. Основні вектори наслідковості регіоналізації розвитку банківської системи*

* Джерело: складено авторами

- економічні ризики. Вони виникають за умов надмірної націленості банківського капіталу в стратегічні види економічної діяльності, що можуть поглиблювати монофункціональність регіональної економіки, підвищуючи таким чином залежність від одного виду економічної діяльності та обмежуючи можливості розвитку інших сфер господарювання. Негативізм рішень про стимулювання з боку банківських установ розвитку окремих видів економічної діяльності може також бути зумовленим априорі хибним їх обранням з регламентуванням у нормативно-правових документах регіонального значення та ін.;

- соціальні ризики. Такі ризики проявляються відносно поглиблення розриву в суспільстві за

рівнем доходу – залежно від вміння населення використовувати переваги споживання банківських послуг, рівня його фінансової грамотності, правової культури. Також може виникати загроза більшого доступу до можливостей розвитку і покращення умов життєдіяльності тих категорій осіб, що володіють міграційним капіталом (здійснюють регулярні перекази грошових коштів з-за кордону), значними грошовими заощадженнями. Відносно окремих груп осіб, що є, для прикладу, власниками регіональних банків та накопичили таким чином значні фінансові активи, може формуватись недоброзрозуміле відношення, певна соціальна напруга [3].

- екогенологічні ризики. В основному вони виникають на тлі необґрунтованої експлуатації ресурсів регіону, особливо що стосується природних багатств. Мається на увазі, що при вигідності залучення кредитних ресурсів і здійснення, для прикладу, підприємницької діяльності з обробки, продажу природних ресурсів можливе надмірне навантаження на такі природні об'єкти з невідповідністю темпам їх відновлення. Те саме стосується й об'єктів антропогенного походження, зокрема які представляють собою історико-культурну цінність. Для прикладу, активний розвиток туризму через залучення кредитних ресурсів призведе до збільшення обсягів туристичних потоків;

- іміджеві ризики. Вони означають, що для окремих регіонів може формуватись реноме відсталого, периферійного в силу того, що тут попередньо була слабо розвинена банківська сфера. Відтак надалі такому регіону дуже важко долати дану ситуацію і конкурувати з іншими областями, банківські системи котрих є значно розвиненішими;

- ідеологічні ризики. Можливість використання кредитних ресурсів, диверсифікації джерел доходу для населення може суттєво деформувати систему цінностей, надмірно матеріалізувати цільові орієнтири суспільства. Кар'єризм, прагнення підприємницької діяльності, накопичення коштів та розміщення їх на депозитних рахунках, інше їх спрямування з допомогою банківської системи можуть формувати нездорове середовище в регіоні з чітко вираженими меркантильними орієнтирами.

Визначення міри регіоналізації розвитку банківської системи повинно ґрунтуватись на принципах організації всієї фінансово-кредитної системи країни. Принципи централізованості, відповідності національним інтересам визначають безумовність розвитку регіональних банківських систем як узалежнених фінансових просторових утворень. В іншому випадку порушується цілісність фінансово-кредитної системи, що може становити загрозу адміністративно-територіальному устрою держави [5].

Таким чином, міра регіоналізації має слугувати своєрідним балансом макро- і мезоінтересів з потребою їх задоволення через перерозподіл фінансово-кредитних ресурсів. З одного боку, мають враховуватись специфічні характеристики регіонів та потреби розвитку їх підсистем, для яких банківська сфера слугує каталізуючим чинником. З іншого ж боку, мають чітко дотримуватись державні інтереси з неприпустимістю відходу від регламентованих стандартних засад організації банківської діяльності [4, 8].

Оскільки основою визначення міри регіоналізації розвитку банківської системи країни повинні виступати чітко означені *критерії*, з'ясуємо їх варіативність. Це означає, що розвиток регіональних банківських систем з посиленням їх повноважень у макромасштабах повинен посилюватись або комплексно, за всіма параметрами, або в розрізі окремих характеристик, як от рівень повноважень територіальних управлінь НБУ – інституційний критерій, чи рівень відповідальності за стан фінансово-кредитної, у т.ч. банківської системи – результуючий. Ці та інші критерії визначення міри регіоналізації розвитку банківської системи країни відображено у табл. 1.

Розуміння таких критеріїв є важливим у теоретико-методологічному та прикладному контекстах за умов:

1) процесу поглиблення регіоналізації розвитку банківських систем, при чому такий процес може розпочинатись експериментально за одним із параметрів з подальшим спостереженням досягнення очікуваних результатів;

2) визначення варіативності (поєднання) різних критеріїв у ході регіоналізації розвитку

банківських систем, для прикладу, результуюче-функціонального чи результуюче-інституційного, що є, на наше переконання, найбільш доцільними для банківської системи України;

Таблиця 1

Критерії визначення міри регіоналізації розвитку банківських систем країни

№ з/п	Критерії регіоналізації	Сутність	Найбільш ефективні форми комбінування для України
1	Функціональний	Зміна функціональних повноважень регіонів у виконанні основних завдань банківської системи з відображенням у тенденціях макрорівня	-/- інституційний -/- результуючий
2	Інституційний	Зміна повноважень територіальних управлінь НБУ, інших профільних структур місцевого рівня в реалізації політики розвитку банківської сфери	-/- функціональний -/- результуючий
3	Інституціональний	Зміна схильностей суб'єктів ринку до регіонального споживацтва, їх психоментального сприйняття регіону як цілісної економічної системи з достатніми автономними фінансовими можливостями	-/- політичний -/- вимушено-функціональний
4	Результуючий	Зміна можливостей регіонів в одержанні ефектів різного характеру з допомогою власних акумульованих фінансових ресурсів	-/- інституційний -/- функціональний
5	Вимушено-функціональний	Зміна самостійності регіонів у банківській сфері: в специфічних умовах – проведення широкомасштабних заходів культурно-мистецького, спортивного характеру; за умов інституціональних трансформацій	-/- політичний -/- інституціональний
6	Діяльний	Зміна самостійності регіонів у банківській сфері в умовах необхідності посилення міжрегіонального співробітництва з акцентом на фінансове забезпечення	-/- результуючий -/- реформістський
7	Політичний	Зміна підходів до організації банківської системи в періоди політичних криз, виборчих, інтеграційних процесів	-/- інституціональний -/- вимушено-функціональний
8	Реформістський	Кардинальна зміна підходів до організації банківської системи за умов проведення: комплексних реформ інноваційного розвитку, забезпечення модернізаційного прориву; адміністративно-територіальної реформи	-/- політичний -/- інституціональний

* Джерело: Складено авторами

3) розуміння причинного одержання позитивних чи, навпаки, негативних результатів від регіоналізації банківських систем;

4) неможливості одночасного комплексного поглиблення міри регіоналізації банківських систем в умовах політичної, фінансової невизначеності, ресурсної обмеженості реалізації управлінських рішень.

За умов повної теоретико-методологічної і прикладної обґрунтованості міри регіоналізації розвитку банківської системи можна говорити про здійснення ефективної регіональної політики. Тобто однією з *ключових засад реалізації регіональної політики розвитку банківської системи України* має постати формування та розвиток національної і регіональних банківських систем у цілісності з балансуванням макро- та мезоінтересів. Власне в цьому проявляється принцип субсидіарності. Іншими важливими умовами, що б засвідчували ефективність реалізації регіональної політики розвитку банківської системи України повинні виступати:

- подолання міжрегіональної дивергенції за показниками соціально-економічного, інноваційного розвитку завдяки можливостям цільового спрямування банківського капіталу, підтримання споживацтва на належному рівні;

- підвищення рівня відповідальності місцевих органів державної влади, територіальних громад за економічний стан своїх територій (регіонів) через ефективність мобілізації, використання фінансово-кредитних ресурсів;

- відображення позитивних тенденцій розвитку регіональних банківських систем на загальних макроекономічних процесах, зокрема з формуванням потужних національних банківських структур з їх переходом у статус транснаціональних.

Висновки і перспективи. Отже, розвиток регіональних банківських систем має здійснювались через реалізацію регіональної політики на засадах перспективності та субсидіарності. Даний принцип реалізації такої політики повинен ґрунтуватись на визначенні міри регіоналізації банківської системи з врахуванням функціональних, інституційних, результатуючих, діяльнісних та вимушено-функціональних критеріїв. Подальші дослідження у даному напрямі повинні ґрунтуватись на розробці концептуальних напрямів реалізації перспективної політики розвитку регіональних банківських систем в умовах децентралізації влади, проведення адміністративно-територіальної реформи й трансформації функцій як Національного банку України, так й інших банків.

Список використаних джерел

1. Копилук О. І. Цільові орієнтири регіональної політики розвитку банківської системи та інструментарій забезпечення її розвитку / О. І. Копилук // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – Ужгород, 2014. – Вип. 1(42). – С. 120-126.
2. Соціальний капітал банківської системи [Електронний ресурс] // Економічна правда. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/publications/2011/03/23/278708/>.
3. Фінансовий потенціал регіону: механізми формування та використання: монографія / Сторонянська І.З., Козоріз М.А. та ін.. – Львів: ІРД НАНУ, 2012. – 306 с.
4. Частка іноземного капіталу в банківській системі України падає [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unian.ua/news/586034-chastka-inozemnogo-kapitalu-v-bankivskiy-sistemi-ukrajini-padae.html>.
5. Kopylyuk O. Conceptual foundations of regional policy of the banking system / O. Kopylyuk // Journal of the Technical University of Gabrovo. – 2014. – № 49. – p. 30-38.
6. Управління регіональною економікою [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uchebnik-besplatno.com/natsionalnaya-ekonomika-uchebnik/derjavna-regionalna-finsova-politika-jiji.html>.
7. Світова фінансова криза – тест для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/POLITICS/svitova_finsova_kriza_test_dlya_ukrayini-55090.html.
8. Пилипчук Я. С. Статистичне оцінювання надійності банківських установ [Електронний ресурс] / Я. С. Пилипчук, І. О. Голка ; Publishing house Education and Science s.r.o. – Режим доступу : www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78318.doc.htm.

Копилюк Оксана

Doctor of Science (Ekon.), Professor, Head of Department,
Department of Financial and Economic Security and Banking Business
Lviv University of Trade and Economics
Lviv, Ukraine

E-mail: febltey@gmail.com

Тимчишын Юлія

PhD (Ekon.), Associate Professor,
Department of Accounting and Finance
Lviv Institute of Economy and Tourism
Lviv, Ukraine

E-mail: febltey@gmail.com

FORMATION OF BANKING SYSTEM REGIONAL POLICY OF UKRAINE
IN THE CONTEXT OF NATIONAL AND REGIONAL LEVELS SUBSIDIARITY

Abstract

Introduction. Asymmetry of economic development and banking systems updates the necessity for the development of conceptual principles of the regional policy of the banking system of Ukraine through the prism of subsidiarity of national and regional levels.

Methods. Theories of Regional Studies, Finance, Credit theory, theory of state regulation of the economy, spacial development, labor, domestic and foreign scholars on the formulation and implementation of regional policy in the field of banking, abstract and logical, historical, empirical methods of observation and comparison were widely used in the research.

Results. It was scientifically grounded the necessity of regional banking system on decentralization principles and subsidiarity distinguishing benefits of development in the economic, social and ideological spheres. New methodical approach in determining the degree of regionalization of the banking system was proposed.

Discussion. Further development of regional banking systems is carried out through the development of conceptual bases of the regional policy perspective formation, taking into account the importance of stabilization and modernization breakthrough in providing credit and investment support economic development regions. Further research in this area should be based on the reform of administrative and territorial structure, decentralization of power and transformation functions of the banking system at the national and regional levels.

Keywords. Regional banking, subsidiarity, regionalization measure of efficiency, decentralization of power.

References

1. Kopyliuk, O. I. (2014). Tsil'ovi oriientyry rehional'noi polityky rozvytku bankivs'koi systemy ta instrumentarij zabezpechennia ii rozvytku [Targets regional policy of the banking system and ensure its development tools], *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya «Ekonomika»*, 1(42), 120-126.
2. *Sotsial'nyj kapital bankivs'koi systemy* [Social capital of the banking system]. Retrieved from <http://www.epravda.com.ua/publications/2011/03/23/278708/>.
3. Storonianska, I.Z., & Kozoriz, M.A. (2012). *Finansovyy potentsial rehionu: mekhanizmy formuvannia ta vykorystannia: monohrafiia* [The financial potential of the region: mechanisms of formation and use]. L'viv: IRD NANU.
4. *Chastka inozemnoho kapitalu v bankivs'kij systemi Ukrainy padaie* [The share of foreign capital in the banking system of Ukraine drops]. Retrieved from: <http://www.unian.ua/news/586034-chastka-inozemnogo-kapitalu-v-bankivskiy-sistemi-ukrajini-padaie.html>.
5. Kopylyuk O. (2014). Conceptual foundations of regional policy of the banking system. *Journal of the Technical University of Gabrovo*, 49, 30-38.
6. *Upravlinnia rehionalnoiu ekonomikoju* [Management of regional economy]. Retrieved from: <http://uchebник-besplatno.com/natsionalnaya-ekonomika-uchebnik/derjavna-regionalna-finansova-politika-jiji.html>.
7. *Svitova finansova kryza – test dlia Ukrainy* [The global financial crisis - test for Ukraine]. Retrieved from: http://dt.ua/POLITICS/svitova_finansova_kryza__test_dlya_ukrayini-55090.html.
8. Pylypchuk, Ia. S. & Holka, I. O. (2011). *Statystychni otsiniuvannia nadiinosti bankivskykh ustanov* [Statistical evaluation of bank facilities]. Retrieved from: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78318.doc.htm.

